

Üniversite Öğrencilerinin Zaman Yönetimi Becerileri

Time Management Skills of University Students

Muhammet İbrahim Akyürek

Etimesgut Bilim ve Sanat Merkezi, Ankara

Özet

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerine ilişkin algılarını belirlemektir. Araştırmanın örneklemini, 2016–2017 eğitim öğretim yılında Türkiye'nin farklı illerindeki devlet üniversitelerinde öğrenim gören 384 lisans öğrencisi (birinci öğretim) oluşturmaktadır. Araştırma verilerinin toplanmasında Zaman Yönetimi Envanteri (ZYE) kullanılmıştır. Zaman Yönetimi Envanteri; Britton ve Tesser (1991) tarafından geliştirilmiş, Türkçe'ye uyarlaması Alay ve Koçak (2002) tarafından yapılmıştır. Araştırma sonucunda, öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyine ilişkin algılarının “orta düzeyde” olduğu bulunmuştur. Ayrıca öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyine ilişkin algılarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca üniversite öğrencilerinin “zaman tutumları” ve “zaman harcatıcılar” konusunda cinsiyete göre beceri algıları farklılaşmaktadır. Üniversite öğrencilerinin “zaman planlaması” konusunda ise cinsiyete göre beceri algıları farklılaşmaktadır. Bu araştırma, katılımcı grup olarak devlet üniversitesi öğrencilerini temel almıştır. Zaman yönetimi becerilerine ilişkin farklı eğitim kurumu tür ve kademelerinde, öğrenci ya da eğitimcilerle de benzer araştırmalar yapılabilir. Bu araştırmada öğrencilerin algısına göre, zaman yönetimi becerileri düzeyi cinsiyet değişkenine göre incelenmiştir. Öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyi; sosyo-ekonomik durum, yaş, bölüm gibi farklı demografik değişkenler açısından da araştırılabilir.

Anahtar sözcükler: Üniversite öğrencileri, zaman yönetimi, zaman yönetimi becerileri.

Hızlı bir şekilde değişen ve gelişen bilgi ve teknoloji dünyasında, tüketim değil üretim toplumu olmanın önemi gittikçe artmaktadır. Kaotik dünya sisteminde, düzeni arayıp bulmak önemini artırarak sürdürmektedir. Tüm bu gelişmeler karşısında etkin olabilmek ve nitelikli ürünler ortaya koyabilmek, aynı şekilde zamanın da planlanıp, etkili ve verimli bir şekilde kullanılarak yönetilebilmesini gerektirmektedir. Aksi takdirde hızla gelişen ve değişen sistem ve durumlar karşısında nitelikli sonuçlar elde edebilmek olanaklı olmayabilir. Dolayısıyla toplum ve bireyler, zaman

Abstract

The purpose of this study is to determine university students' perceptions of their time management skills. The research sample is composed of 384 undergraduate students studying in state universities located in various Turkish cities during the 2016–2017 academic year. The Time Management Questionnaire (TMQ) was used in the collection of the data, which was developed by Britton and Tesser (1991) and adapted to Turkish by Alay and Koçak (2002). It was found that students rated their time management skills as being at the “medium-level”. In addition, it was concluded that there was no significant gender-related difference in their perceptions of their skill level in time management. While their perceptions of “time-attitudes” and “time-wasters” differed by gender, no such difference was found regarding their perceptions of “time planning”. The study included only state university students as the research group. Similar studies regarding time management skills can be conducted with students or educators in different types of educational settings and levels of education. Furthermore, this study analyzed student perceptions of their own time management skills only by the gender variable. However, their perception of these skills can also be analyzed by other demographic variables such as socio-economic status, age, and department of study.

Keywords: Time management, time management skills, university students.

kavramının niteliği ve zamanı nasıl daha etkili ve verimli planlamak, kullanmak ve yönetmek gerektiği hususunda arayış içerisine girmişlerdir.

Zaman hepimizin hissettiği ama dokunamadığı, dönüşü olmayan; yaşamımızdaki en önemli, aynı şekilde tanımlanması zor ve soyut bir kavramdır (Passig, 2005). Passig (2002) zamanın psikolojik ve fiziksel unsurlarının varlığını belirtmektedir. Fiziksel zaman, saatlerle; psikolojik zaman ise, bilinçlenmeyle ilgilidir ve her biri “psikolojik an” olarak adlandırılan zaman birimlerinden meydana gelmektedir. Covey'e (1995) göre ise za-

İletişim / Correspondence:

Dr. Muhammet İbrahim Akyürek
Etimesgut Bilim ve Sanat Merkezi,
Etimesgut, Ankara
e-posta: i_akyurek56@hotmail.com

Yükseköğretim Dergisi / Journal of Higher Education (Turkey), 11(1), 139–147. © 2021 Deomed

Geliş tarihi / Received: Kasım / November 10, 2019; Kabul tarihi / Accepted: Haziran / June 18, 2020

Bu makalenin atfı künyesi / How to cite this article: Akyürek, M. İ. (2021). Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri. *Yükseköğretim Dergisi*, 11(1), 139–147. doi:10.2399/yod.19.644818

ORCID ID: M. İ. Akyürek 0000-0001-9122-471X

man, doğrusal değil varoluşsaldır; niceliği değil niteliği, kalitesi önemlidir. Farklı bir biçimde ifade edilecek olursa; önemli olan bir işe ne kadar zaman harcadığı değil, o süre içerisinde ne kadar değer elde edildiğidir. “Zaman”, bir işin, bir oluşun içinde geçtiği, geçeceği ya da geçmekte olduğu süre, vakit; bu sürenin belirli bir parçası; belirlenmiş olan an; çağ, mevsim; bir işe ayrılmış ya da bir iş için ayrılmış saatler; dönem, devir şeklinde de ifade edilebilir (Türk Dil Kurumu [TDK], 2018).

Bu bağlamda “zaman yönetimi” kavramının ortaya çıkışı çok eskilere dayanmamaktadır. 1950’li ve 1960’lı yıllarda özellikle çalışma yaşamında zaman yönetiminin önemi ve zaman yönetimi becerileri kazanmaya yönelik eğitimlerden söz edilmeye başlanmıştır (Hafner ve Stock, 2010). Zaman yönetimi kavramının ilk olarak Danimarka’da doğduğu ve yoğun bir çalışma yaşamına sahip yöneticilerin zamanı etkili kullanabilmeleri için eğitim aracı olarak geliştirildiği belirtilmektedir (Güçlü, 2001). Günümüzde ise zaman yönetimi kavramı sadece yönetici değil, her birey için kazanılması gereken bir beceri olarak görülmektedir. Bu açıdan zaman yönetimi, kişinin amaçlarına etkili ve verimli bir biçimde ulaşabilmesi için alacağı önlemler olarak tanımlanabilir (Sezen, 2013).

Lakein (1973) zaman yönetimini; gereksinimleri belirlemek ve karşılamak üzere amaçlar ortaya koymak, bu amaçlara ulaşmak için gerekli görevleri planlamak ve bu görevlere öncelik tanımak biçiminde tanımlamıştır (*akt.* Francis-Smythe ve Robertson, 1999). Zaman, tüm bireyler üzerinde baskı oluşturan evrensel bir kaynaktır; zaman yönetimi ise, bireylerin zihninde yer alan planların belirli bir takvim çerçevesinde gerçekleştirilebilmesidir (Cüceloğlu, 1999). Zaman yönetimi, bireylerin iş ve işlemlerini planlanan zaman dilimi içerisinde ve etkili bir biçimde gerçekleştirebilme durumudur. Zamanın etkin yönetimi, faaliyetlerin sadece gerekli sürede değil, aynı zamanda süreç açısından sürenin verimli bir biçimde ve sonuç açısından da süreç sonunda faaliyetlerin gerekli bir şekilde gerçekleştirilerek tamamlanmasını gerektirir.

Bir başka ifadeyle zaman yönetimi, kişi ve örgütlerin kaynaklarını daha etkili kullanabilmesi ve bu kaynakların daha verimli olabilmesi için yararlandıkları bir yönetim uygulamasıdır. Ayrıca zamanı yönetmek; onu durdurmak, yavaşlatmak ya da değiştirmek biçiminde algılanmamalıdır. Zaman, stratejik değeri yüksek bir kaynak olarak düşünülmeli ve onun daha etkili nasıl tüketilebileceği üzerinde durulmalıdır. Bu açıdan zaman yönetimi, zamanın planlanarak ve denetlenerek en iyi biçimde yönetilmesi olarak tanımlanabilir. Ancak gerçekte insan zamanı yönetememektedir. Burada önemli olan nokta; zamanı yönetmek değil, insanın kendini zaman içinde yönetebilmesidir (Çakmak ve Şenyiğit, 2006).

Günümüzde bireylerin mesleki başarılarında ve hedeflerine ulaşmalarında önemi gittikçe artan zamanın etkin yönetimi,

kronolojik olarak başlangıçta sadece günlük planlama ve liste yapımı eylemleriyle gerçekleştirilirken, değişen koşullara bağlı olarak zaman yönetiminde “ABC (Önceliklerin Sıralanması ve Değerlerin Belirlenmesi)”, “101 (Beceriler)”, “Kendini Akıntıya Bırak (Uyum ve Doğal Ritimler)” ve “İyileştirme (Özbilinç)” gibi yaklaşımlar geliştirilmiştir (Güçlü, 2001). Etkili zaman yönetimi, hem iş hem de özel yaşamı birlikte yönetebilmek olarak düşünülmelidir. Bu süreçte sadece bireylerin önceliklerini belirlemeleri ve amaçlarına göre zamanlarını kullanmaları önemli görülmektedir (Alay ve Koçak, 2003). Örneğin, öğrencilerin zamanı iyi yönetmeleri; sadece ders çalışarak ödev yapma ve sınav hazırlanma vb. okul yaşantılarıyla ilgili durumlara ayıracakları zamanı yönetmeleri değil, aynı zamanda özel yaşamlarında yapacakları farklı etkinlikleri gerçekleştirmek üzere etkili zaman yönetimi gerçekleştirebilmeleri anlamına gelmektedir (Çağlayan ve Göral, 2009).

Bireylerin amaçlarına ulaşabilmek adına yapacakları etkili bir yönetim süreci için gerekli olan planlama, düzenleme ve kontrol unsurları, onların başarıya ulaşmalarında önemli faktörler olarak belirtilebilir (Erdem ve Kaya, 1998). Zaman yönetimi ilkelerinin bireylerce anlaşılması ve uygulanması bireylerin sorunlarını çözmektedir, ancak etkili çözüm ve sonuçlara ulaşılmasına yardımcı olmaktadır. Alanyazın incelendiğinde; zaman yönetimi becerilerinin geliştirilmesinin, bireyin üretkenlik ve genel performansını etkilediğini vurgulayan birtakım çalışmaların yanında zaman yönetiminin bireylerin yaşam kalitesini artırmaya yardımcı olduğunu, verimliliği artırdığını, dengeli bir yaşam sağladığını, stresi azalttığını ve hedeflere ulaşmayı kolaylaştırdığını belirten birtakım çalışmalar da gerçekleştirilmiştir (Alay ve Koçak, 2003; Macan ve Shahani, 1990).

Bu bağlamda zamanın verimli ve etkin bir şekilde kullanımı, her bireyin yaptığı işe göre değişmekle birlikte günümüzde bireylerden beklenen eğitsel ve mesleki bilgiyle becerilerin hızla artması farklı alanlarda başarılı olabilmek için zamanın doğru ve iyi kullanılması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Dolayısıyla her birey amaçları doğrultusunda zamanını kullanmaktadır. Örneğin; öğrenci için zamanın kullanımında “proje teslimi, kitap okuma”, yönetici için ise “toplantılara katılma, örgütteki işlerin planlanması” önemlidir. Böylece değerlerin belirlenerek etkinliklerin yapılması hedeflere ulaşmayı kolaylaştırmaktadır (Alay ve Koçak, 2003). Bu nedenle etkin zaman yönetimi ve planlaması öğrenci başarısını da artıracaktır.

Öğrenci başarısı toplumun, toplum başarısı ise ülkenin başarısı anlamına gelir (Alay ve Koçak, 2003; Başak, Uzun ve Arslan, 2008). Önemli olan şey amaç ve hedeflere ulaşmada bireyin önceliklerini bilerek yaşamasıdır, aynı şekilde önemli bir başa çıkma yöntemi olarak zamanın etkin kullanımı farklı bir deyişle zaman yönetimi üniversite öğrencisinin çalışma hedeflerine ulaşmasını etkileyen en önemli etmenlerden biridir. Za-

manı etkili bir biçimde planlamak, gün içindeki etkinliklere bir düzen getirirken, öğrencinin amacına ulaşarak başarılı olmasına da yardımcı olur (Alay ve Koçak, 2002, 2003; Başak, Uzun ve Arslan, 2008). Zamanı iyi yönetebilmek; yaratıcı düşünme, öğrenme, iyi bir kariyer yönetimi için fırsatlar sağlar (Andıç, 2009; Başak, Uzun ve Arslan, 2008; Britton ve Tesser, 1991; Tanrıoğen ve İşcan, 2009). Bu kapsamda gerçekleştirilen araştırmalar; üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri ile akademik not ortalamaları arasında doğrudan bir ilişki olduğunu ortaya koymaktadır (Britton ve Tesser, 1991).

Zamanı etkin ve verimli kullanabilmenin önemli olduğu alanlardan birisi üniversite eğitim sürecidir. Üniversite eğitimi alan öğrenciler, bir yandan derslerine devam ederken diğer yandan derslere ilişkin araştırma yaparak sonuçları düzenlemek ve rapor haline getirmek, ders sınavlarına hazırlanarak girmek gibi birtakım faaliyetleri gerçekleştirmektedir. Dolayısıyla zamanı iyi yönetmek; bireysel olarak daha iyi bir kariyer planlama ve geleceğe hazırlanma, daha fazla okuyup öğrenme, son gelişmeleri ve teknolojiyi izleme, aile ve çevresine daha fazla zaman ayırma, eğlenme, dinlenme, düşünme, yeni projeler başlatma ve yeni fikirler oluşturma için birtakım fırsatlar sağlamaktadır (Başak, Uzun ve Arslan, 2008; Çağlıyan ve Göral, 2009).

Öğrencilerin zaman yönetimi hakkında yapılan ilgili araştırmalar incelendiğinde, bu araştırmaların çoğunlukla üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerine dönük olduğu gözlemlenmektedir. Sezen (2013) tarafından yapılan ilahiyat fakültesi öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerinin incelendiği araştırmada, öğrencilerin bu beceriye ortanın üzerinde sahip olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Türe (2013) tarafından yapılan hazırlık okulu öğrencilerinin zaman yönetiminin incelendiği araştırmada, öğrencilerin orta düzeyde zaman yönetimi becerisine sahip olduğu bulunmuştur. Çağlıyan ve Göral (2009) tarafından meslek yüksekokulu öğrencileri üzerine yapılan araştırmada, öğrencilerin zamanı etkili ve verimli kullanamadıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Görüldüğü üzere, zaman yönetimi becerisi ve farklı değişkenlerle ilişkisi, eğitim alanında yapılan güncel araştırma konuları arasında yer almaktadır. En fazla ilişkilendirilen değişken, akademik başarı olarak dikkat çekmektedir. Yılmaz, Yoncalık ve Bektaş (2010), zaman yönetimi davranışı ile akademik başarı arasındaki ilişki hakkında yer alan araştırmalarında anlamlı bir ilişkiye ulaşmamışlardır; ancak bu ilişkiye dönük yapılan birçok araştırmada değişkenler arası pozitif yönde anlamlı ilişkiler olduğuna yönelik bulgulara ulaşılmıştır (Alay ve Koçak, 2003; Başak, Uzun ve Arslan, 2008; Demirtaş ve Özer, 2007; Güleç, Bağçeli Kahraman ve Onur Sezer, 2013; Tanrıoğen ve İşcan, 2009; Tektaş ve Tektaş, 2010).

Gerçekleştirilen diğer araştırmalarda, katılımcıların demografik özellikleri açısından zaman yönetimi becerileri incelenmiş-

tir. Bu bağlamda yapılan araştırmaların çoğunluğu cinsiyet değişkenini ele almış ve genelinde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre zaman yönetimi becerileri puanının daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır (Alay ve Koçak, 2003; Çağlıyan ve Göral, 2009; Demirtaş ve Özer, 2007; Eldeleklioğlu, 2008; Sugö-türen, Mülazımoğlu Ballı ve Gökçe, 2011; Trueman ve Hartley, 1996). Zaman yönetimi becerilerinin etkin bir biçimde kullanılması, üniversite öğrencileri açısından da son derece önemlidir. Zaman yönetimi becerilerinin cinsiyete göre ele alındığı bu araştırmayla, alanyazında eksik olan Türkiye genelinde bulunan örneklem kapsamındaki üniversitelerde eğitim gören öğrencilerin zaman yönetimi becerilerine ilişkin bütüncül bir resim ortaya konabilir. Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerine ilişkin algılarını belirlemektir. Bu doğrultuda belirlenen alt problemler şunlardır:

- Öğrencilerin algısına göre, zaman yönetimi becerileri ne düzeydedir?
- Öğrencilerin algısına göre, zaman yönetimi becerileri cinsiyet değişkenine göre farklılık göstermekte midir?

Yöntem

Araştırmanın bu kısmında, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama araçlarına, verilerin toplanması ve analizine yer verilmiştir.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, tarama modelindedir. Tarama modelinde, araştırmadaki konu ya da birey bulunduğu koşullar içerisinde olduğu gibi betimlenmeye çalışılır (Karasar, 2015). Bu modele dayalı olarak üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerine ilişkin algıları değerlendirilmiştir.

Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini, 2016–2017 eğitim-öğretim yılında Türkiye'nin farklı illerindeki devlet üniversitelerinde öğrenim gören lisans öğrencileri (birinci öğretim) oluşturmaktadır. Yükseköğretim Kurulu (YÖK) 2015–2016 Öğretim Yılı Eğitim İstatistikleri'ne göre toplam 103 devlet üniversitesinde öğrenim gören lisans öğrencisi (birinci öğretim) sayısı 1.198.514'tür (YÖK, 2016).

Örneklemin evreni temsil edebilmesi için illerden belli oranda öğrenci ve üniversitenin seçilmesi gerekmektedir. İllerin çalışmada yeterince temsil edilebilmesi için; öğrencilerin örnekleme alınmasında, öncelikle “seçkisiz örnekleme” yöntemlerinden “tabakalı örnekleme” alınarak, evrendeki alt grupların evrendeki ağırlıkları oranında örnekleme temsil edilmeleri sağlanmıştır, sonrasında ise alt evrenlerden örnekleme alma işlemi “basit seçkisiz örnekleme” ile gerçekleştirilmiştir. “Basit

seçkisiz” ve “tabakalı örnekleme” yöntemleri, “seçkisiz örnekleme” yöntemleri arasında yer almaktadır. Seçkisizlik (yansızlık), örneklemede temel alınan birimlerin örnekleme için seçilme olasılıklarının eşit olmasını tanımlar (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2012). Sayısı belli olan evrenden hareketle;

$$N \text{ (Toplam öğrenci sayısı)} = 1.198.514$$

$$p \text{ (Belli bir özelliğe sahip olma oranı)} = 0.5$$

$$q \text{ (Belli bir özelliğe sahip olmama oranı, } 1-p) = 0.5$$

$$t \text{ (Güven düzeyine karşılık gelen tablo değeri)} = 1.96$$

$$d \text{ (Örnekleme hatası)} = 0.05$$

$$n \text{ (Örnekleme büyüklüğü)} = ?$$

$$n = \frac{N^2pq}{d^2(N-1) + t^2pq} = \frac{1198514 \times (1.96)^2 \times 0.5 \times 0.5}{(0.05)^2 \times (1198514-1) + (1.96)^2 \times 0.5 \times 0.5} = \frac{1151052.8456}{2997.2429} = 384$$

Değerler, formülde yerlerine yazılırsa $n=384$ olarak elde edilmektedir. Buna göre çalışmanın örnekleme büyüklüğü için alt sınır 384’ tür. Araştırma formu toplam 384 öğrenciye uygulanmış ve bu formlar üzerinden analizler yapılmıştır. Araştırmaya katılanların cinsiyet değişkenine ilişkin bilgilerine Tablo 1’de yer verilmiştir.

Tablo 1. Cinsiyet değişkenine göre frekans ve yüzde dağılımları.

Değişken		n	%
Cinsiyet	Kız	336	87.5
	Erkek	48	12.5
Toplam		384	100

Tablo 1’de görüldüğü üzere; araştırmaya katılanların %87.5 i kız, %12.5’i erkek öğrencidir.

Veri Toplama Araçları

Araştırma verilerinin toplanmasında Zaman Yönetimi Envanteri (ZYE) kullanılmıştır. Zaman Yönetimi Envanteri; Britton ve Tesser (1991) tarafından geliştirilmiş, Türkçe’ye uyarlanması Alay ve Koçak (2002) tarafından yapılmıştır.

Zaman Yönetimi Envanteri’nde toplam 27 madde bulunmaktadır. Envanter, “zaman planlaması”, “zaman tutumları” ve “zaman harcattırıcılar” olmak üzere üç alt bölümden oluşmaktadır. “Zaman planlaması” bölümünde biri (16. madde) tersine puanlanmak üzere toplam 16 madde bulunmaktadır. “Zaman

tutumları” bölümünde 4’ü düz, 3’ü (2., 6. ve 7. maddeler) tersine puanlanmak üzere toplam 7 madde vardır. “Zaman harcattırıcılar” bölümünde ise 4 madde bulunmaktadır ve tümü tersine puanlanmıştır.

Zaman Yönetimi Envanteri 5’li “Likert yöntemi” kullanılarak hazırlanmış bir ölçektir; “her zaman”, “sık sık”, “bazen”, “nadiren” ve “hiç” olarak aralıklandırılmıştır. Britton ve Tesser’in 35 madde olarak geliştirdiği; Alay ve Koçak (2002) tarafından Türkçe’ye uyarlanan ölçek 8 maddesi çıkarılarak, 27 madde şeklinde oluşturulmuştur.

Britton ve Tesser (1991), hazırladıkları ölçeğe “temel bileşenler faktör analizi” yapmışlardır. Envanterin toplam 18 maddeden oluşan üç alt boyutu ortaya çıkmıştır. Bu üç alt boyut, toplam varyansın %36’sına karşılık gelmiştir. Alt boyutlara bakıldığında; Faktör 1, toplam varyansın %16’sına, Faktör 2 %11’ine, Faktör 3 %9’una karşılık gelmiştir. Bunlar; “kısa süreli planlama” (7 madde), “zaman tutumları” (6 madde), “uzun süreli planlamadır” (5 madde). “Kısa süreli planlamayı” içeren alt ölçek; ölçeği cevaplayan kişinin gün içinde ve hafta içinde yaptığı planlamayı ölçmektedir. Bu ölçekten yüksek puan alan öğrencilerin, içinde buldukları gün ve haftayı doğru olarak planladığı kabul edilir. İkinci alt ölçek olan “zaman tutumlarında” ise; öğrencilerin zamanı kullanma biçimleri hakkında maddeler bulunmaktadır. Bu ölçekten yüksek puan alan öğrenciler, zamanını iyi kullanan kişiler olarak tanımlanmıştır. Üçüncü alt ölçek olan “uzun süreli planlama” alt ölçeğinde ise, geleceğe yönelik planlamalara ilişkin maddeler bulunmaktadır. Bu ölçekten yüksek puan alan öğrencilerin, geleceğe yönelik hedeflerini ve amaçlarını belirleme konusunda başarılı oldukları düşünülmüştür.

Britton ve Tesser’in (1991) yapmış olduğu güvenilirlik çalışmasında alt ölçeklerin güvenilirliği kabul edilebilir bulunmuştur. Bu doğrultuda Cronbach alfa seviyesi “kısa süreli planlama” alt ölçeği için %87, “zaman tutumları” için %84, “uzun vadeli planlama” için ise %89 bulunmuştur. Cronbach alfa seviyesi, tüm ölçek için %86’dır (Alay ve Koçak, 2002).

Alay ve Koçak (2002), Zaman Yönetimi Envanteri’ni, Türkçe’ye uyarlamasını yapmak için Orta Doğu Teknik Üniversitesinde öğrenim görmekte olan ve 1999–2000 Bahar Döneminde, tüm bölümlere ve fakültelere açılmış seçmeli dersleri alan 361 öğrenciye uygulamışlardır. Uygulanan Zaman Yönetimi Envanteri’nin alt boyutlarını saptayabilmek amacıyla, “temel bileşenler faktör analizi” yapılmış ve anketin 3 alt boyutunun olduğu belirlenmiştir. Veri analizleri için uyarlanan anket, “zaman planlaması” boyutunda 16 madde, “zaman tutumları” boyutunda 7 madde ve “zaman harcattırıcılar” boyutunda 4 madde olmak üzere toplam 27 maddeden oluşmaktadır. Anketin geçerliliği, “iç geçerlik” ve “yapısal geçerlik” yöntemleriyle test edilmiştir. Anketin güvenilirliği, iç tutarlılık katsayısı hesaplanarak ölçülmüş; “zaman planlaması” boyutu için “.88”, “zaman

tutumları” boyutu için “.66”, “zaman harcatıcılar” boyutu için “.47” ve anketin geneli için “.80” olarak bulunmuştur.

Faktör 1, “uzun süreli” ve “kısa süreli” zaman planlamasını temsil etmektedir. Bu alt ölçekten yüksek puan alan öğrencilerin zamanı iyi bir şekilde yönettikleri, faaliyetlerini uzun bir zaman aralığında düşündükleri söylenebilir. Faktör 2, “zaman tutumları” ile ilgili maddelerden oluşmaktadır. Bu alt ölçekten yüksek puan alan öğrenciler, zamanı verimli olarak kullanmaya zihinsel olarak hazır oldukları ve zamanı yönetmede kendilerinin söz sahibi olduklarını göstermişlerdir. Faktör 3, öğrencilerin zamanlarını iyi kullanamamaları ile ilgili maddelerden oluşmaktadır. Bundan dolayı bu faktör “zaman harcatıcılar” olarak isimlendirilmiştir. “Zaman harcatıcılar”, öğrencileri amaçlarından uzaklaştıracak şeylerdir. Bu alt ölçekteki maddeler tersine puanlanarak, negatif cevaplar en yüksek puanı almıştır. Bu maddeler, Britton ve Tesser’in orijinal çalışmasından farklı oluşturulmuştur; Türkiye’deki öğrencilerin zamanı boşa harcamaya alışkanlıklarına göre düzenlenmiştir ve orijinal formula uymamaktadır.

Zaman Yönetimi Envanteri için yapılan güvenilirlik çalışmasında, “zaman planlaması” alt ölçeği güvenilirliği kabul edilebilir bulunmuştur. Bu çalışmada Cronbach alfa seviyesi 16 maddelik “zaman planlaması” alt ölçeği için 0.88, tüm ölçek için 0.87’dir. Bu seviyeler Nunnally’nin (akt. Alay ve Koçak, 2002) 0.70 kriterine göre kabul edilebilir değerdir. “Zaman tutumları” alt ölçeğinin Cronbach alfa seviyesi 0.66 ve “zaman harcatıcılar” alt ölçeğinin ise 0.47 olarak bulunmuştur. Yine Nunnally’nin 0.70 kriterine göre bu değerler de kabul edilebilir niteliktedir (akt. Alay ve Koçak, 2002). Sonuç olarak zaman tutumları (7 maddelik) alt ölçeğinin güvenilirliği için 0.66’lık alfa seviyesi kabul edilebilir. Fakat zamanı boşa harcamaya için 0.47’lik alfa seviyesi orta derecede kabul edilebilir (Alay ve Koçak, 2002).

Bu çalışmada, envanterin güvenilirliğini test etmek amacıyla, ölçek “Likert” tipi olduğundan ve tek uygulamadan elde edildiğinden Cronbach alfa güvenilirlik katsayısı (α) hesaplanmıştır. ■ Tablo 2’de görüldüğü üzere güvenilirlik katsayısı “ $\alpha=.86$ ” olarak bulunmuştur. Psikolojik bir test için hesaplanan güvenilirlik katsayısının .70 ve daha yüksek olması, test puanlarının güvenilirliği için genel olarak yeterli görülmektedir (Büyüköztürk, 2013).

Bu çalışmada, Zaman Yönetimi Envanteri ile öğrencilerin cinsiyet değişkenine ilişkin bilgiler toplanmıştır. Orijinal ankette olduğu gibi “her zaman, sık sık, bazen, nadiren ve hiç” seçeneklerinden oluşan “beşli derecelendirme” kullanılmıştır.

■ **Tablo 2.** Zaman Yönetimi Envanteri güvenilirlik analizi.

Alfa katsayısı	Gözlem sayısı
.856	27

Puanlamada, 1 en düşük ve 5 en yüksek puan olarak alınmıştır. “Zaman harcatıcılar” boyutundaki tüm maddeler ile “zaman planlaması” boyutundaki 16. madde ve “zaman tutumları” boyutundaki 2., 6. ve 7. maddeler negatif anlam taşıdıkları için, veriler girilirken puanlama tersine çevrilmiştir. Ölçekten elde edilen yüksek puanlar, öğrencilerin zaman yönetiminde daha iyi oldukları şeklinde değerlendirilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Araştırmada kullanılan ölçme aracının uygulanabilmesi için gerekli izinler alınmıştır. Araştırmada kullanılan ölçme aracı, 2016–2017 eğitim-öğretim yılı “2017 Mart–Nisan” ayları içerisinde, üniversitelerde öğrenim gören 384 öğrenciye araştırmacı tarafından gerekli ön açıklama yapılmak suretiyle anket şeklinde uygulanmıştır. Verilerin çözümlenmesinde kullanılacak istatistik analizlerin belirlenmesi amacıyla, öncelikle verilerin normal dağılım gösterip göstermediği kontrol edilmiştir. Örneklem büyüklüğü 30 ve daha büyük olan gruplar üzerinden toplanan verilerin, normal dağılıma yakın dağılım gösterdikleri kabul edilebilir ve buna göre parametrik istatistikler seçilebilir (Büyüköztürk, 2013).

Böylece verilerin hesaplanmasında “t-testi”, “aritmetik ortalama” ($\bar{X}$), “standart sapma” (S), “frekans” (f) ve “yüzde” (%) tekniklerinden yararlanılmıştır.

Çözümlemeler sonucunda elde edilen bulgular, 1.00–1.80 “hiç”, 1.81–2.60 “nadiren”, 2.61–3.40 “bazen”, 3.41–4.20 “sık sık”, 4.21–5.00 “her zaman” aralıkları temel alınarak yorumlanmıştır. Ayrıca ölçekte bulunan negatif maddeler değerlendirme aşamasında ters çevrilmiştir.

Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi kapsamında; öğrencilerin algısına göre, zaman yönetimi becerilerinin düzeyi incelenmiştir. Bu amaçla yapılan analizlerde “aritmetik ortalama” ve “standart sapma” tekniklerinden yararlanılmıştır. ■ Tablo 3’te, öğrencilerin zaman yönetimi becerilerine ilişkin betimsel istatistiklere yer verilmiştir.

Tablo incelendiğinde; öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyine ilişkin algılarının “bazen” düzeyinde ($\bar{X}=3.18$)

■ **Tablo 3.** Öğrencilerin zaman yönetimi becerilerine ilişkin betimsel istatistikler.

Boyutlar	n	%	SS
Zaman planlaması	384	3.03	.71
Zaman tutumları	384	3.33	.57
Zaman harcatıcılar	384	3.51	.50
Zaman yönetimi (Genel)	384	3.18	.53

olduğu görülmektedir. Ayrıca “zaman harcatıcılar” dışındaki diğer boyutlarda da, öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyine ilişkin algılarının “bazen”; “zaman harcatıcılar” boyutunda ise, öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyine ilişkin algılarının “sık sık” düzeyinde olduğu görülmektedir.

Ortalamalar incelendiğinde; öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyine ilişkin “zaman planlaması” ($\bar{x}=3.03$) ve “zaman tutumları” ($\bar{x}=3.33$) boyutlarında algılarının “bazen” düzeyinde olduğu görülmektedir. “Zaman harcatıcılar” boyutunda ise, öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyine ilişkin algılarının “sık sık” düzeyinde ($\bar{x}=3.51$) olduğu görülmektedir. Boyutlar incelendiğinde; öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyini en yüksek algıladıkları boyut, “zaman harcatıcılar” “sık sık” düzeyinde ($\bar{x}=3.51$); en düşük algıladıkları boyut ise, “zaman planlaması” “bazen” düzeyinde ($\bar{x}=3.03$) olmuştur.

Araştırmanın ikinci alt problemi kapsamında; öğrencilerin algısına göre, zaman yönetimi becerileri düzeyi “cinsiyet” değişkenine göre incelenmiştir. Bu amaçla yapılan analizlerde “aritmetik ortalama”, “standart sapma” ve “t-testi” tekniklerinden yararlanılmıştır. Cinsiyet değişkenine göre, öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyine ilişkin “t-testi” sonuçlarına ■ Tablo 4’te yer verilmiştir.

Öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyine ilişkin algıları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir: $t(382)=1.03$, $p>.05$. Bu bulgu, zaman yönetimi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olmadığı şeklinde de yorumlanabilir. Cinsiyete göre zaman yönetimi becerileri düzeyine ilişkin “bazen” düzeyinde olumlu bir algı vardır.

Öğrencilerin “zaman planlaması” alt boyutuna ilişkin algıları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermemektedir: $t(382)=.60$, $p>.05$. Bu bulgu, “zaman planlaması” alt boyutu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olmadığı şeklinde de yorum-

lanabilir. Cinsiyete göre “zaman planlaması” alt boyutuna ilişkin “bazen” düzeyinde olumlu bir algı vardır.

Öğrencilerin “zaman tutumları” alt boyutuna ilişkin algıları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir: $t(382)=4.09$, $p<.01$. Erkeklerin “zaman tutumları” alt boyutuna ilişkin algıları “sık sık” düzeyinde ($\bar{x}=3.75$), kızlara göre “bazen” düzeyinde ($\bar{x}=3.26$) daha olumludur. Bu bulgu, “zaman tutumları” alt boyutu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olduğu şeklinde de yorumlanabilir.

Öğrencilerin “zaman harcatıcılar” alt boyutuna ilişkin algıları cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermektedir: $t(382)=3.15$, $p<.01$. Kızların “zaman harcatıcılar” alt boyutuna ilişkin algıları sık sık düzeyinde ($\bar{x}=3.55$) erkeklere göre bazen düzeyinde ($\bar{x}=3.19$) daha olumludur. Bu bulgu, “zaman harcatıcılar” alt boyutu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olduğu şeklinde de yorumlanabilir.

Tartışma

Araştırmanın birinci alt problemi kapsamında; öğrencilerin algısına göre, zaman yönetimi becerilerinin düzeyi incelenmiştir. Bu kapsamda yapılan analizler sonucunda, öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyine ilişkin algılarının “orta düzeyde” olduğu bulunmuştur. Bu bulgu; Hacıbalayeva (2017), Cesur (2018) ve Deniz (2019) tarafından yapılan araştırmalarıyla örtüşmektedir. Ayrıca “zaman harcatıcılar” dışındaki diğer boyutlarda (“zaman planlaması” ve “zaman tutumları”) da, öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyine ilişkin algılarının orta düzeyde; “zaman harcatıcılar” boyutunda ise, “orta düzeyin” üzerinde olduğu belirlenmiştir.

Bulgular incelendiğinde; öğrencilerin zamanlarını doğru ve iyi kullandıkları söylenebilir. Böylece öğrencilerin, amaçlarını gerçekleştirme doğrultusunda; bu hedeflerinden sapıracak durumlardan uzak durdukları ifade edilebilir. Ayrıca öğrencilerin, zamanlarını planlayıp “orta düzeyde” etkili olarak zamanı yönetebildikleri, zamanı “orta düzeyde” verimli olarak kullanma-

■ **Tablo 4.** Cinsiyet değişkenine göre, öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyine ilişkin t-testi sonuçları.

Alt boyutlar	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	S	sd	t	p
Zaman planlaması	Kız	336	3.02	.65	382	.60	.55
	Erkek	48	3.11	1.02			
Zaman tutumları	Kız	336	3.26	.50	382	4.09	.00
	Erkek	48	3.75	.80			
Zaman harcatıcılar	Kız	336	3.55	.42	382	3.15	.00
	Erkek	48	3.19	.79			
Zaman yönetimi (Genel)	Kız	336	3.16	.47	382	1.03	.30
	Erkek	48	3.29	.82			

ya zihinsel olarak hazır oldukları ve zamanı yönetmede kendilerinin söz sahibi oldukları belirtilebilir.

Araştırmanın ikinci alt problemi kapsamında; öğrencilerin algısına göre, zaman yönetimi becerileri düzeyi cinsiyet değişkenine göre incelenmiştir. bu kapsamda yapılan analizler sonucunda, öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyine ilişkin algılarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Bu bulgu, zaman yönetimi ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olmadığı biçiminde de yorumlanabilir. Cinsiyete göre zaman yönetimi becerileri düzeyine ilişkin “orta düzeyde” olumlu bir algı tespit edilmiştir. Bu bulgu; Andıç (2009) tarafından yapılan araştırma bulgularıyla “cinsiyete göre anlamlı farklılık” bulunmaması açısından benzeşmektedir. Ayrıca bu bulgu; Alay (2000), Misra ve McKean (2000), Erdul (2005), Demirtaş ve Özer (2007) ile Eldeleklioğlu (2008) tarafından yapılan araştırma bulgularıyla örtüşmemektedir. Söz konusu araştırmalarda, öğrencilerin genel zaman yönetimi becerilerine ilişkin algılarında cinsiyete göre anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın kızlar lehine olduğu; kız öğrencilerin, erkek öğrencilere göre zamanı daha etkili yönettikleri ve doğru kullandıkları sonucuna ulaşılmıştır. Diğer araştırma bulguları ile bu araştırma bulgusunun farklı olması, evren ve örneklem grubundan kaynaklanabilir.

Öğrencilerin “zaman planlaması” alt boyutuna ilişkin algılarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği bulunmuştur. Bu bulgu, “zaman planlaması” alt boyutu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olmadığı biçiminde de yorumlanabilir. Cinsiyete göre “zaman planlaması” alt boyutuna ilişkin “orta düzeyde” olumlu bir algı bulgulanmıştır. Bu bulgu; Andıç (2009) tarafından yapılan araştırma bulgularıyla “cinsiyete göre anlamlı farklılık” bulunmaması açısından benzeşmektedir. Ayrıca bu bulgu; Alay (2000), Erdul (2005), Demirtaş ve Özer (2007) ile Eldeleklioğlu (2008) tarafından yapılan araştırma bulgularıyla örtüşmemektedir. Söz konusu araştırmalarda, öğrencilerin genel zaman yönetiminin “zaman planlaması” alt boyutunda ilişkin algılarında cinsiyete göre anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın kızlar lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Diğer araştırma bulguları ile bu araştırma bulgusunun farklı olması, evren ve örneklem grubundan kaynaklanabilir.

Öğrencilerin “zaman tutumları” alt boyutuna ilişkin algılarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Erkeklerin “zaman tutumları” alt boyutuna ilişkin algıları “sık sık” düzeyinde, kızlara göre “bazen” düzeyinde daha olumlu çıkmıştır. Bu bulgu, “zaman tutumları” alt boyutu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olduğu biçiminde de yorumlanabilir. Bulgular ışığında; erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla oranda zamanlarını daha doğru ve iyi

kullanabilme konusunda söz sahibi oldukları, zamanlarını yapıcı bir biçimde kullandıkları, zaman planlamasında kendilerini geliştirmek istedikleri, planlanan zaman aralıklarında amaçlarını gerçekleştirebileceklerini düşündükleri, okul işlerini engelleyecek durumlara izin vermedikleri söylenebilir. Ayrıca zamanın etkin yönetimi konusunda erkek öğrencilerin, kız öğrencilere göre daha başarılı oldukları ifade edilebilir. Erkek öğrencilerin, kız öğrencilere göre “zaman tutumlarının” güçlü çıkması durumu; erkeklerin zamanlarını “planlama” ve “etkin yönetme” konusunda daha fazla çaba harcayacaklarını gösterebilir. “Zaman tutumlarına” ilişkin araştırma bulgusu; Deniz (2019) tarafından yapılan araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Ayrıca araştırma bulgusu; Andıç (2009) tarafından yapılan araştırma bulgularıyla “cinsiyete göre anlamlı farklılık” bulunması açısından benzeşmekteyken, bu araştırmada “zaman tutumları” boyutuna ilişkin erkeklerin daha olumlu görüş bildirmeleri açısından örtüşmemektedir. Diğer araştırma bulguları ile bu araştırma bulgusunun farklı olması, evren ve örneklem grubundan kaynaklanabilir.

Öğrencilerin “zaman harcattırıcılar” alt boyutuna ilişkin algılarının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık gösterdiği bulunmuştur. Kızların “zaman harcattırıcılar” alt boyutuna ilişkin algıları “sık sık” düzeyinde, erkeklere göre “bazen” düzeyinde daha olumlu çıkmıştır. Bu bulgu, “zaman harcattırıcılar” alt boyutu ile cinsiyet arasında anlamlı bir ilişki olduğu biçiminde de yorumlanabilir. Bulgular ışığında; kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha fazla oranda zamanlarını daha doğru ve iyi kullanabildikleri, zamanlarını boşa harcayacak durumlardan uzak durdukları, planlanan zaman aralıklarında amaçlarını gerçekleştirebileceklerini düşündükleri, okul işlerini engelleyecek durumlara izin vermedikleri söylenebilir. Başka bir ifadeyle zamanın etkin yönetimi ve amaçlarından uzaklaştıracak durumlardan uzak durma konularında kız öğrencilerin, erkek öğrencilere göre daha başarılı oldukları ifade edilebilir. “Zaman harcattırıcılar” alt boyutuna ilişkin araştırma bulgusu; Alay (2000), Erdul (2005), Demirtaş, Özer (2007), Eldeleklioğlu (2008), Cesur (2018) ve Deniz (2019) tarafından yapılan araştırma bulgularıyla örtüşmektedir. Bu araştırmalarda, öğrencilerin genel zaman yönetiminin “zaman harcattırıcılar” alt boyutuna ilişkin algılarında cinsiyete göre anlamlı bir fark olduğu ve bu farkın kızlar lehine olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Ayrıca bu araştırma bulgusu; Andıç (2009) tarafından yapılan araştırma bulgularıyla “cinsiyete göre anlamlı farklılık” bulunması açısından örtüşmemektedir. Andıç (2009) tarafından yapılan araştırma bulguları ile bu araştırma bulgusunun farklı olması, evren ve örneklem grubundan kaynaklanabilir.

Sonuç

- Üniversite öğrencileri zaman yönetimi konusunda “orta düzeyde” bir beceriye sahiptirler. Öğrencilerin zamanlarını doğru ve iyi kullandıkları nispeten ifade edilebilir.
  - Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi konusunda cinsiyete göre beceri algıları farklılaşmamaktadır.
  - Üniversite öğrencilerinin “zaman planlaması” konusunda cinsiyete göre beceri algıları farklılaşmamaktadır.
  - Üniversite öğrencilerinin “zaman tutumları” konusunda cinsiyete göre beceri algıları farklılaşmaktadır. Erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha fazla oranda zamanlarını daha doğru ve iyi kullanabilme konusunda söz sahibi oldukları, zamanlarını yapıcı bir biçimde kullandıkları, zaman planlamasında kendilerini geliştirmek istedikleri, planlanan zaman aralıklarında amaçlarını gerçekleştirebileceklerini düşündükleri, okul işlerini engelleyecek durumlara izin vermedikleri ifade edilebilir.
  - Üniversite öğrencilerinin “zaman harcatıcılar” konusunda cinsiyete göre beceri algıları farklılaşmaktadır. Zamanın etkin yönetimi ve amaçlarından uzaklaşacak durumlardan uzak durma konularında kız öğrencilerin, erkek öğrencilere göre daha başarılı oldukları söylenebilir.
- Araştırma sonuçlarına ilişkin öneriler şunlardır:
- Üniversite öğrencilerinin ders programlarına, zaman yönetimi becerilerine ilişkin gerekli dersler zorunlu/seçmeli olarak eklenebilir.
  - Zamanı etkin planlama ve verimli kullanma konusunda üniversite öğrencilerine dönük olarak gerekli eğitimler düzenlenebilir.
  - Bu araştırma, katılımcı grup olarak devlet üniversitesi öğrencilerini temel almıştır. Zaman yönetimi becerilerine ilişkin farklı eğitim kurumu tür ve kademelerinde, öğrenci ya da eğitimcilerle de benzer araştırmalar yapılabilir.
  - Bu araştırmada öğrencilerin algısına göre, zaman yönetimi becerileri düzeyi cinsiyet değişkenine göre incelenmiştir. Öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyi; sosyo-ekonomik durum, yaş, bölüm gibi farklı demografik değişkenler açısından da araştırılabilir.
  - Bu araştırmada öğrencilerin algısına göre, zaman yönetimi becerileri düzeyi incelenmiştir. Zaman yönetimi becerileri ile öz yönetim, mali yönetim, stres yönetimi, iletişim becerisi gibi değişkenler arası ilişkileri inceleyen araştırmalar gerçekleştirilebilir.
  - Bu araştırmada, öğrencilerin zaman yönetimi becerileri düzeyinin belirlenmesine dönük olarak nicel yöntemden yararlanılmıştır. Benzer araştırmalar; “nitel” ya da “karma” yöntemler kullanılarak yapılabilir.

Fon Desteği / Funding: Bu çalışma herhangi bir resmi, ticari ya da kar amacı gütmeyen organizasyondan fon desteği almamıştır. / *This work did not receive any specific grant from funding agencies in the public, commercial, or not-for-profit sectors.*

Etik Standartlara Uygunluk / Compliance with Ethical Standards: Yazar bu makalede araştırma ve yayın etiğine bağlı kaldığını, Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’na ve fikir ve sanat eserleri için geçerli telif hakları düzenlemelerine uyulduğunu ve herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını belirtmiştir. / *The author stated that the standards regarding research and publication ethics, the Personal Data Protection Law and the copyright regulations applicable to intellectual and artistic works are complied with and there is no conflict of interest.*

Kaynaklar

- Alay, S. (2000). *Relationship between time management and academic achievement of selected university students*. Yüksek lisans tezi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Ankara.
- Alay, S., & Koçak, S. (2002). Validity and reliability of time management questionnaire. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22, 9–13.
- Alay, S., & Koçak, S. (2003). Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi ile akademik başarıları arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 9(3), 326–335.
- Andıç, H. (2009). *Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi, Afyonkarahisar.
- Başak, T., Uzun, Ş., & Arslan, F. (2008). Hemşirelik yüksekokulu öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 7(5), 429–434.
- Britton, B. K., & Tesser, A. (1991). Effects of time-management practices on college grades. *Journal of Educational Psychology*, 83(3), 405–410.
- Büyüköztürk, Ş. (2013). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı*. Ankara: Pegem A.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2012). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Pegem A.
- Cesur, S. (2018). *Öğretmen adaylarının bağımsız çalışabilme ve sorumluluk alabilme yetkinliği ile mizab tarzları ve zaman yönetimi becerileri arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi, Kırşehir Ahi Evran Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırşehir.
- Covey, S. R. (1995). *First things first*. New York: Simon and Schuster.
- Cüceloğlu, D. (1999). *İnsan ve davranış: Psikolojinin temel kavramları*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Çağlıyan, V., & Göral, R. (2009). Zaman yönetimi becerileri: Meslek yüksekokulu öğrencileri üzerine bir değerlendirme. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 11(17), 174–189.
- Çakmak, Z., & Şenyiğit, G. (2006). Sekreterlerin yönetsel zamanı verimli kullanmalarını engelleyen faktörler. *Akademik Bakış Dergisi*, 10, 1–18.
- Demirtaş, H., & Özer, N. (2007). Öğretmen adaylarının zaman yönetimi becerileri ile akademik başarıları arasındaki ilişkisi. *Eğitimde Politika Analizleri ve Stratejik Araştırmalar Dergisi*, 2(1), 34–47.
- Deniz, D. (2019). *Ortaöğretimde öğrenim gören öğrencilerin zaman yönetimi düzeyleri*. Yüksek lisans tezi, Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Bolu.
- Eldeleklioğlu, J. (2008). Ergenlerin zaman yönetimi becerilerinin kaygı, yaş ve cinsiyet değişkenleri açısından incelenmesi. *İlköğretim Online*, 7(3), 656–663.

- Erdem, R., & Kaya, S. (1998). Zaman yönetimi. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 7(2), 99–120.
- Erdul, G. (2005). *Üniversite öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri ile kaygı düzeyleri arasındaki ilişki*. Yüksek lisans tezi, Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Francis-Smythe, J. A., & Robertson, I. T. (1999). On the relationship between time management and time estimation. *British Journal of Psychology*, 90, 333–347.
- Güçlü, N. (2001). Zaman yönetimi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi Dergisi*, 25, 87–106.
- Güleç, S., Bağçeli Kahraman, P., & Onur Sezer, G. (2013). Öğretmen adaylarının zaman yönetimi becerileri ile sınav kaygı düzeyleri arasındaki ilişkinin akademik başarılarına göre incelenmesi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 26(2), 343–358.
- Hacıbalayeva, A. (2017). *Lisansüstü öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerinin incelenmesi: Ondokuz Mayıs Üniversitesi ve Azerbaycan Devlet İktisat Üniversitesi karşılaştırması*. Yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Samsun.
- Hafner, A., & Stock, A. (2010). Time management training and perceived control of time at work. *The Journal of Psychology*, 144(5), 429–447.
- Karasar, N. (2015). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar, ilkeler, teknikler*. Ankara: Nobel.
- Macan, T. H., & Shahani, C. (1990). College students' time management: correlations with academic performance and stress. *Journal of Educational Psychology*, 82(4), 760–768.
- Misra, R., & McKean, M. (2000). College students' academic stress and its relation to their anxiety, time management, and leisure satisfaction. *American Journal of Health Studies*, 16(1), 41–51.
- Passig, D. (2002). The melionation as a high order cognitive skill of future intelligence, in Hebrew. Erişim adresi <http://www.passig.com/pic/MelionationHeb.htm> (5 Temmuz 2016).
- Passig, D. (2005). Future-time-span as a cognitive skill in future studies. *Futures Research Quarterly*, 19(4), 27–47.
- Sezen, A. (2013). İlahiyat fakültesi öğrencilerinin zaman yönetimi becerilerinin incelenmesi. *Akademik Bakış Dergisi*, 38, 1–18.
- Sugötüren, M., Mülazımoğlu Ballı, Ö., & Gökçe, H. (2011). Spor bilimleri ve teknolojisi yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin zaman yönetimi davranışları. *Sportmetre Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 9(3), 91–96.
- Tanrıoğen, A., & İşcan, S. (2009). Time management skills of Pamukkale University students and their effects on academic achievement. *Eurasian Journal of Educational Research*, 35, 93–108.
- TDK (2018). *Türkçe sözlük*. Erişim adresi http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.5c0d1ae5c12ee6.44429893 (30 Haziran 2016).
- Tektaş, M., & Tektaş, N. (2010). Meslek yüksekokulu öğrencilerinin zaman yönetimi ve akademik başarıları arasındaki ilişki. *Selekül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 23, 221–229.
- Trueman, M., & Hartley, J. (1996). A comparison between the time-management skills and academic performance of mature and traditional-entry university students. *Higher Education*, 32(2), 199–215.
- Türe, G. (2013). *Hazırlık okulu öğrencilerinin zaman yönetimi becerileri ile stres yönetimi becerileri arasındaki ilişkinin araştırılması: Yeditepe Üniversitesi örneği*. Yüksek lisans tezi, Yeditepe Üniversitesi, İstanbul.
- Yılmaz, İ., Yoncalık, O., & Bektaş, F. (2010). Zaman yönetimi davranışı ile akademik başarı arasındaki ilişki. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 5(3), 187–194.
- YÖK (2016). *2015–2016 öğretim yılı eğitim istatistikleri*. Erişim adresi <https://istatistik.yok.gov.tr> (17 Haziran 2016).

Bu makale Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 Unported (CC BY-NC-ND 4.0) Lisansı standartlarında; kaynak olarak gösterilmesi koşuluyla, ticari kullanım amacı ve içerik değişikliği dışında kalan tüm kullanım (çevrimiçi bağlantı verme, kopyalama, baskı alma, herhangi bir fiziksel ortamda çoğaltma ve dağıtma vb.) haklarıyla açık erişim olarak yayımlanmaktadır. / *This is an open access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution-NonCommercial-NoDerivs 4.0 Unported (CC BY-NC-ND 4.0) License, which permits non-commercial reuse, distribution and reproduction in any medium, without any changing, provided the original work is properly cited.*

Yayıncı Notu: Yayıncı kuruluş olarak Deomed bu makalede ortaya konan görüşlere katılmak zorunda değildir; olası ticari ürün, marka ya da kuruluşlarla ilgili ifadelerin içerikte bulunması yayıncının onayladığı ve güvence verdiği anlamına gelmez. Yayıncının bilimsel ve yasal sorumlulukları yazar(lar)ına aittir. Deomed, yayınlanan haritalar ve yazarların kurumsal bağlantıları ile ilgili yargı yetkisine ilişkin iddialar konusunda tarafsızdır. / **Publisher's Note:** The content of this publication does not necessarily reflect the views or policies of the publisher, nor does any mention of trade names, commercial products, or organizations imply endorsement by Deomed. Scientific and legal responsibilities of published manuscript belong to their author(s). Deomed remains neutral with regard to jurisdictional claims in published maps and institutional affiliations.